



BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2014 R.

Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią:

- ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.),
- przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1241 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 596 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 I 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. 2014, poz. 119).

Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy — określające rodzaj działalności oraz paragrafy — określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Prezentowane dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. Nr 38, poz. 207 z późn. zm.).

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

Przy przeliczaniu danych na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30 VI.

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy z niższych poziomów klasyfikacji mogą się różnić – z tytułu zaokrągleń – od wielkości „ogółem” na wyższych poziomach klasyfikacji. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono na podstawie danych bezwzględnych.

Dane zawarte w niniejszym opracowaniu dotyczą 164 jednostek samorządu terytorialnego z obszaru województwa kujawsko-pomorskiego: 140 gmin, 4 miast na prawach powiatu, 19 powiatów oraz samorządu województwa.

TABL. 1. Zestawienie jednostek samorządu terytorialnego województwa kujawsko-pomorskiego w 2014 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy ^a				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
Liczba jednostek ^b	164	140	13	35	92	4	19	1
Ludność								
stan w dniu 30 VI	2090836	1317226	232068	481275	603883	773610	1317226	2090836
stan w dniu 31 XII	2089992	1318067	231291	481005	605771	771925	1318067	2089992

^a Bez gmin mających status miast na prawach powiatu. ^b Stan w dniu 31 XII.



TABL. 2. Podstawowe dane o budżetach jednostek samorządu terytorialnego w województwie kujawsko-pomorskim w 2014 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy ^a				Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		razem	miejskie	miejsko-wiejskie	wiejskie			
W MLN ZŁ								
Dochody	10155,6	4425,8	722,8	1616,7	2086,4	3639,1	1247,1	843,5
Wydatki	10419,0	4526,7	729,6	1652,5	2144,6	3804,2	1253,2	834,9
Wynik	-263,4	-100,8	-6,8	-35,9	-58,2	-165,1	-6,1	8,6
2013=100								
Dochody	105,7	106,7	105,3	108,3	106,0	104,0	103,6	111,6
Wydatki	107,4	109,5	108,3	111,5	108,5	104,9	104,6	112,5
NA 1 MIESZKAŃCA W ZŁ								
Dochody	4857,19	3359,96	3114,57	3359,12	3454,94	4704,07	946,79	403,42
Wydatki	4983,20	3436,52	3143,76	3433,66	3551,32	4917,48	951,43	399,32
Wynik	-126,01	-76,56	-29,19	-74,54	-96,38	-213,41	-4,64	4,10

^a Bez gmin mających status miast na prawach powiatu. ^b Stan w dniu 31 XII.

DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W województwie kujawsko-pomorskim w 2014 r. łączne dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 10155,6 mln zł i w porównaniu z 2013 r. wzrosły o 5,7% (w kraju wzrost o 5,9%). Dochody jednostek samorządowych województwa stanowiły 5,2% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego z terenu całego kraju, podczas gdy udział województwa w ludności kraju wyniósł 5,4%.

Na kwotę zagregowanych dochodów w największym stopniu złożyły się gminy i miasta na prawach powiatu (z udziałem odpowiednio 43,6% i 35,8%), a w znacznie mniejszym – powiatów i województwa (12,3% i 8,3%).

W skali roku wzrosły dochody jednostek wszystkich szczebli: województwa o 11,6%, gmin o 6,7%, powiatów o 4,0%, a miast na prawach powiatu o 3,6%.

Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego są **dochody własne** – w 2014 r. wyniosły one 4781,0 mln zł, tj. 47,1% dochodów ogółem (o 1,6 p. proc. więcej niż przed rokiem, ale wciąż *mniej niż przeciętnie w Polsce – 50,7%*). Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem zanotowano w budżetach miast na prawach powiatu – 59,0% i gmin – 45,3%, mniejszy zaś w budżecie województwa – 33,2% i powiatów – 27,8%.

Dochody własne pozyskane zostały w 33,1% jako udział w podatku od osób fizycznych (PIT) – 1584,7 mln zł. Niemal połowa (47,0%) tej kwoty trafiła do budżetów miast na prawach powiatu, a 39,1% do budżetów gmin. Jednak to w przypadku powiatów dochody z udziału w podatku od osób fizycznych miały największy udział w dochodach własnych – 48,9%. Jeśli chodzi o miasta na prawach powiatu było to 34,6%, gmin – 30,9%, a województwa – 18,3% dochodów własnych.

Kolejnym pod względem wartości (1013,4 mln zł) składnikiem dochodów własnych był podatek od nieruchomości – 21,2% dochodów własnych wszystkich jednostek – mimo że wystąpił tylko w budżetach gmin (27,7% dochodów własnych) oraz miast na prawach powiatu (21,3%).

W porównaniu z 2013 r. dochody własne wszystkich jednostek wzrosły o 9,3%, tj. o 407,1 mln zł, dzięki podwyższeniu wpływów z pozostałych dochodów o 158,7 mln zł (o 14,8%), środków z udziału w podatkach dochodowych od osób fizycznych o 104,5 mln zł (o 7,1%) oraz dochodów z majątku o 97,6 mln zł (o 32,7%). Dochody własne wzrosły na wszystkich szczeblach samorządu, najbardziej w budżetach gmin, powiatów i województwa (odpowiednio: o 9,6%, o 9,4% i o 9,3%), nieco mniej w miastach na prawach powiatu (o 7,1%).

Drugim źródłem dochodów jednostek samorządowych jest **subwencja ogólna** z budżetu państwa, która w 2014 r. wyniosła 3013,0 mln zł, tj. 29,7% dochodów ogółem. Największy udział subwencja ogólna miała w dochodach powiatów (45,4%), następnie gmin (30,3%), województwa (26,0%), najmniejszy w budżetach miast na prawach powiatu (24,3%).



TABL. 3. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2014 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Woje-wództwo	W %				
						Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Woje-wództwo
	W MLN ZŁ									
OGÓŁEM	10155,6	4425,8	3639,1	1247,1	843,5	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dochody własne	4781,0	2005,5	2148,7	346,3	280,4	47,1	45,3	59,0	27,8	33,2
w tym:										
udziały w podatku dochodowym stanowiącym dochód budżetu państwa:										
od osób prawnych	266,6	31,8	55,8	6,7	172,3	2,6	0,7	1,5	0,5	20,4
od osób fizycznych	1584,7	619,7	744,4	169,2	51,3	15,6	14,0	20,5	13,6	6,1
podatek rolny	115,0	114,5	0,5	-	-	1,1	2,6	0,0	x	x
podatek leśny	9,3	9,1	0,2	-	-	0,1	0,2	0,0	x	x
podatek od nieruchomości	1013,4	556,1	457,4	-	-	10,0	12,6	12,6	x	x
podatek od środków transportowych	45,8	29,5	16,2	-	-	0,5	0,7	0,4	x	x
podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	2,9	1,4	1,5	-	-	0,0	0,0	0,0	x	x
podatek od spadków i darowizn	10,6	4,6	6,0	-	-	0,1	0,1	0,2	x	x
podatek od czynności cywilnoprawnych	68,6	32,3	36,3	-	-	0,7	0,7	1,0	x	x
wpływy z opłaty:										
skarbowej	21,3	9,5	11,7	-	-	0,2	0,2	0,3	x	x
eksploatacyjnej	7,3	7,2	0,0	-	-	0,1	0,2	0,0	x	x
targowej	6,8	3,7	3,1	-	-	0,1	0,1	0,1	x	x
dochody z majątku	396,3	127,0	248,9	13,0	7,4	3,9	2,9	6,8	1,0	0,9
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	172,8	68,1	94,8	9,0	0,9	1,7	1,5	2,6	0,7	0,1
pozostałe dochody	1232,7	459,2	566,7	157,4	49,4	12,1	10,4	15,6	12,6	5,9
w tym:										
środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	165,1	76,8	85,3	2,3	0,8	1,6	1,7	2,3	0,2	0,1
wpływy z usług	335,5	77,3	179,7	78,1	0,3	3,3	1,7	4,9	6,3	0,0
Dotacje	2361,6	1077,6	605,5	334,6	343,8	23,3	24,3	16,6	26,8	40,8
celowe	1762,0	922,2	419,3	263,3	157,1	17,3	20,8	11,5	21,1	18,6
z budżetu państwa na zadania:										
z zakresu administracji rządowej	1102,2	577,9	266,8	148,5	109,0	10,9	13,1	7,3	11,9	12,9
w tym inwestycyjne	46,4	2,5	1,3	0,8	41,8	0,5	0,1	0,0	0,1	5,0
własne	512,5	297,6	128,8	65,7	20,4	5,0	6,7	3,5	5,3	2,4
w tym:										
z paragrafu ^o 204	5,3	3,8	1,6	-	-	0,1	0,1	0,0	x	x
inwestycyjne	77,9	32,2	2,4	25,1	18,2	0,8	0,7	0,1	2,0	2,2
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	2,2	0,7	0,2	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
w tym inwestycyjne	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0	x	0,0	0,0	x
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	62,3	22,8	9,2	25,8	4,6	0,6	0,5	0,3	2,1	0,5
w tym inwestycyjne	19,5	16,7	-	2,7	-	0,2	0,4	x	0,2	x
otrzymane z państwowych funduszy celowych	40,6	12,0	14,1	2,2	12,4	0,4	0,3	0,4	0,2	1,5
w tym inwestycyjne	36,4	9,7	13,1	1,2	12,4	0,4	0,2	0,4	0,1	1,5
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu										
na dofinansowanie własnych zadań	42,3	11,3	0,2	19,9	10,8	0,4	0,3	0,0	1,6	1,3
w tym inwestycyjne	39,5	10,8	0,1	18,2	10,4	0,4	0,2	0,0	1,5	1,2
z paragrafów ^o 200 i 620	599,6	155,4	186,2	71,3	186,7	5,9	3,5	5,1	5,7	22,1
w tym inwestycyjne	389,2	110,0	153,2	38,9	87,1	3,8	2,5	4,2	3,1	10,3
Subwencja ogólna	3013,0	1342,7	884,8	566,2	219,3	29,7	30,3	24,3	45,4	26,0
z tego część:										
wyrównawcza	555,0	333,6	18,9	112,5	90,0	5,5	7,5	0,5	9,0	10,7
oświatowa	2280,2	982,8	820,9	414,7	61,7	22,5	22,2	22,6	33,3	7,3
równoważąca	102,8	24,8	43,3	34,8	-	1,0	0,6	1,2	2,8	x
regionalna	67,5	-	-	-	67,5	0,7	x	x	x	8,0
uzupełnienie subwencji ogólnej	7,5	1,5	1,7	4,2	-	0,1	0,0	0,0	0,3	x

a Klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.



Większość (75,7%) subwencji ogólnej stanowiła część oświatowa w kwocie 2280,2 mln zł.

W skali roku subwencja ogólna spadła o 1,2%, czyli o 37,9 mln zł, w efekcie obniżenia części wyrównawczej o 48,2 mln zł (o 8,0%). Spadła wartość subwencji na wszystkich szczeblach samorządu, najbardziej w budżetach gmin – o 2,5%, znacznie mniej w powiatach – o 0,3% oraz w miastach na prawach powiatu i województwie – po 0,1%.

Ostatnim źródłem dochodów są **dotacje**, które w 2014 r. wyniosły 2361,6 mln zł, tj. 23,3% dochodów ogółem. Największy udział dotacje stanowiły w budżecie województwa – 40,8%, mniejszy w budżetach powiatów – 26,8% i gmin – 24,3%, a najmniejszy w przypadku miast na prawach powiatu – 16,6%.

W strukturze dotacji otrzymanych przez jednostki samorządowe główny udział miały dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (1102,2 mln zł, tj. 46,7% dotacji) oraz na zadania własne (512,5 mln zł, tj. 21,7%), a także dotacje z paragrafów 200 i 620 szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów, rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi lub płatności z budżetu środków europejskich (599,6 mln zł, tj. 25,4%).

W porównaniu z 2013 r. dotacje wzrosły o 8,3%, czyli o 180,9 mln zł, przede wszystkim za sprawą podniesienia wartości dotacji o najwyższych udziałach, czyli dotacji z paragrafów 200 i 620 o 86,6 mln zł (o 16,9%), dotacji celowych na zadania własne o 61,8 mln zł (o 13,7%) oraz na zadania z zakresu administracji rządowej o 52,8 mln zł (o 5,0%). Wśród szczebli samorządu dotacje wzrosły w województwie – o 22,9%, w gminach – o 14,6% oraz w miastach na prawach powiatu – o 6,6%. Spadły natomiast dotacje w budżetach powiatów – o 6,3%.

W strukturze dochodów według działów największy udział miały dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej (37,5%), przy czym w przypadku miast na prawach powiatów udział wyniósł 43,8%, gmin – 39,2%, województwa – 30,3%, a powiatów – 19,0%. Drugim pod względem wielkości zagregowanych dochodów działem są różne rozliczenia (28,8%), chociaż w przypadku powiatów i województwa to właśnie z tego źródła pochodziło najwięcej dochodów, odpowiednio 43,0% i 36,4%. W dochodach gmin udział tego działu wyniósł 29,7%, a miast na prawach powiatu – 20,8%. Innymi działami o dużym udziale w dochodach były pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (łącznie 9,5%), transport i łączność (6,9%) oraz gospodarka mieszkaniowa (5,2%).

W 2014 r. dochody wszystkich jednostek samorządu terytorialnego **przeliczone na 1 mieszkańca** województwa dały kwotę 4857,19 zł, o 3,8% niższą niż przeciętnie w kraju (5049,82 zł).

Najwyższy dochód na 1 mieszkańca osiągnęły miasta na prawach powiatu 4704,07 zł, (w kraju 5398,35 zł), był on wyższy niż przed rokiem o 4,5% (w kraju wzrost o 6,5%). W 12 województwach przeciętne dochody miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim.

Najwyższy dochód na 1 mieszkańca uzyskało miasto Grudziądz – 5183,39 zł, następnie: Toruń – 5064,11 zł, Włocławek – 5050,36 zł i Bydgoszcz – z kwotą 4259,40 zł. Przeciętny dochód Grudziądza był wyższy niż Bydgoszczy o 21,7%.

Niższe dochody na jednego mieszkańca uzyskały gminy – 3359,96 zł (w kraju 3272,10 zł), wyższe niż w 2013 r. o 6,7% (w kraju wzrost o 5,6%). W 5 województwach przeciętne dochody gmin na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim.

Wśród gmin województwa najwyższe dochody na 1 mieszkańca osiągnęły gminy wiejskie Płużnica 4800,94 zł oraz Lubiewo 4784,09 zł, a najniższe gmina miejska Chełmno 2546,94 zł oraz gmina miejsko-wiejska Tuchola 2783,97 zł.

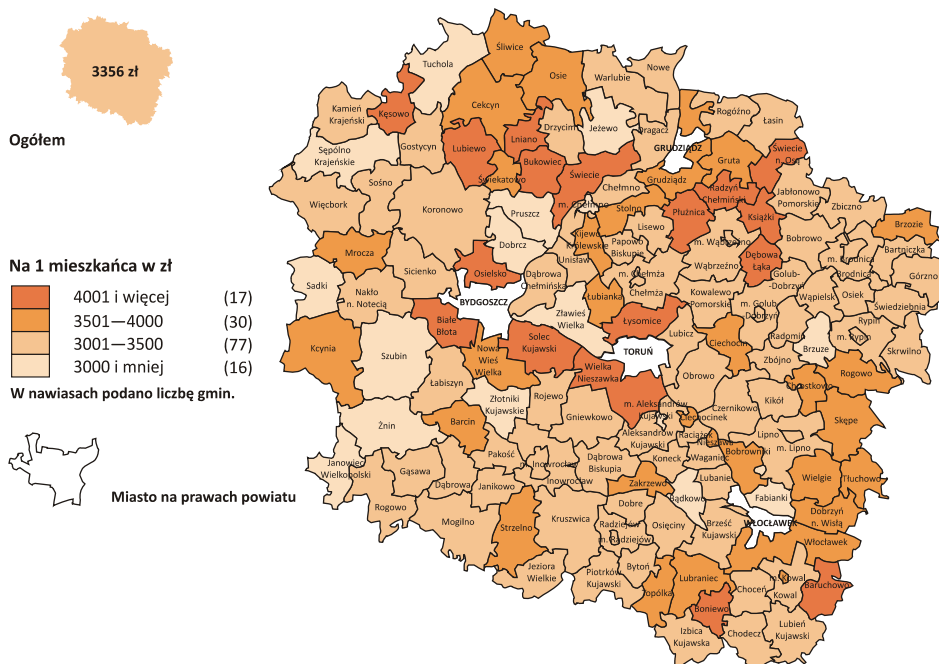
Dochód powiatów na 1 mieszkańca wyniósł 946,79 zł (w kraju 920,41 zł) i był wyższy niż przed rokiem o 3,6% (w kraju wzrost o 3,0%). W 6 województwach przeciętne dochody powiatów na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim.

Wśród powiatów województwa najwyższe dochody na 1 mieszkańca uzyskały powiaty mogileński – 1347,52 zł oraz sępoleński – 1262,33 zł. Najniższe – grudziądzki (612,85 zł) oraz bydgoski (658,37 zł).

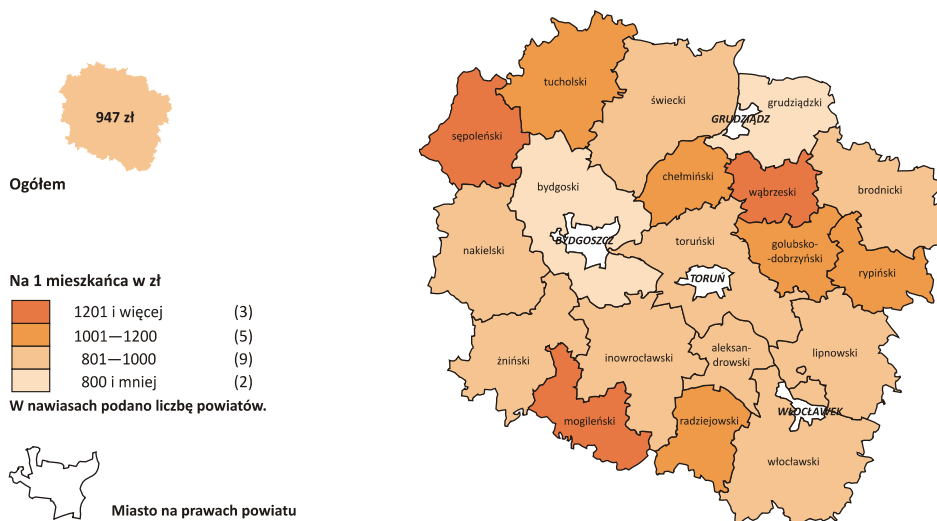


Najniższy dochód na 1 mieszkańca uzyskał samorząd województwa – 403,42 zł (w kraju 461,12 zł), o 11,8% wyższy niż przed rokiem (w kraju wzrost o 10,1%). W 10 województwach przeciętne dochody samorządu województwa na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim.

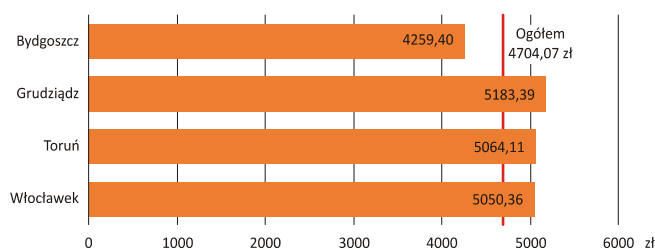
Dochody budżetów gmin w 2014 r.



Dochody budżetów powiatów w 2014 r.



Dochody miast na prawach powiatu w 2014 r. na 1 mieszkańca





WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W województwie kujawsko-pomorskim w 2014 r. łączne wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 10419,0 mln zł i w porównaniu z 2013 r. wzrosły o 7,4% (w kraju wzrost o 7,0%). Wydatki jednostek samorządowych województwa stanowią 5,3% łącznych wydatków jednostek samorządu terytorialnego z terenu całego kraju.

Na kwotę zagregowanych wydatków, tak samo jak w przypadku dochodów, w największym stopniu złożyły się gminy i miasta na prawach powiatu (z udziałem odpowiednio 43,5% i 36,5%), a w znacznie mniejszym – powiatów i województwa (12,0% i 8,0%).

W skali roku wzrosły wydatki jednostek wszystkich szczebli: województwa o 12,5%, gmin o 9,5%, miast na prawach powiatu o 4,9%, a powiatów o 4,6%.

Największą grupą wydatków jednostek samorządu terytorialnego są **wydatki bieżące** – w 2014 r. wyniosły one 8281,2 mln zł, tj. 79,5% wydatków ogółem (o 2,3 p. proc. mniej niż przed rokiem, ale wciąż więcej niż przeciętnie w Polsce – 79,0%). Największy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem zanotowano w budżetach powiatów – 85,0% i gmin – 81,5%, nieco mniejszy zaś w budżecie miast na prawach powiatu – 77,7% i województwa – 68,1%.

Głównym obciążeniem budżetów były wynagrodzenia, które wraz z pochodnymi wyniosły 3713,4 mln zł i stanowiły 35,6% wydatków ogółem (44,8% wydatków bieżących). W przypadku budżetów powiatów udział wynagrodzeń wraz z pochodnymi wyniósł 51,1% wydatków, gmin – 36,3%, miast na prawach powiatu – 33,2%, a województwa – 19,9%.

W porównaniu z 2013 r. wydatki bieżące wszystkich jednostek wzrosły o 4,4%, tj. o 348,1 mln zł za sprawą zwiększenia środków na zakup materiałów i usług o 243,8 mln zł (o 13,7%) oraz na wynagrodzenia o 84,4 mln zł (o 2,8%). Wśród szczebli samorządu wydatki bieżące wzrosły w miastach na prawach powiatu – o 6,2%, w gminach – o 5,0% i w powiatach – o 0,3%. Natomiast spadły w budżecie województwa – o 1,0%.

TABL. 4. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2014 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	W MLN ZŁ					W %				
	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
OGÓŁEM	10419,0	4526,7	3804,2	1253,2	834,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Wydatki majątkowe	2137,8	837,0	846,6	187,9	266,3	20,5	18,5	22,3	15,0	31,9
w tym inwestycyjne	2066,8	831,7	803,7	186,5	244,9	19,8	18,4	21,1	14,9	29,3
Wydatki bieżące	8281,2	3689,6	2957,6	1065,4	568,6	79,5	81,5	77,7	85,0	68,1
w tym:										
dotacje	777,5	207,5	294,9	59,0	216,0	7,5	4,6	7,8	4,7	25,9
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych	22,4	15,1	5,8	1,5	–	0,2	0,3	0,2	0,1	0,0
świadczenia na rzecz osób fizycznych	1146,0	769,5	322,1	48,6	5,8	11,0	17,0	8,5	3,9	0,7
wydatki bieżące jednostek budżetowych	6188,0	2657,9	2250,8	945,9	333,4	59,4	58,7	59,2	75,5	39,9
w tym:										
wynagrodzenia	3128,8	1374,6	1066,3	546,8	141,2	30,0	30,4	28,0	43,6	16,9
w tym osobowe	2822,7	1239,1	966,7	489,6	127,2	27,1	27,4	25,4	39,1	15,2
pochodne od wynagrodzeń	584,6	270,7	195,0	93,6	25,3	5,6	6,0	5,1	7,5	3,0
w tym składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy	583,7	270,6	194,7	93,1	25,3	5,6	6,0	5,1	7,4	3,0
zakup materiałów i usług	2026,5	803,5	864,9	202,0	156,0	19,4	17,8	22,7	16,1	18,7
na obsługę długu publicznego	145,3	45,3	78,7	9,0	12,3	1,4	1,0	2,1	0,7	1,5
w tym z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	0,8	0,2	–	0,6	–	0,0	0,0	x	0,0	x

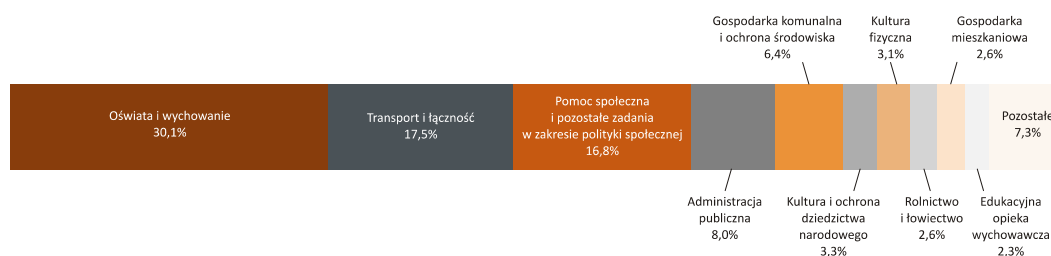


Drugim rodzajem wydatków jednostek samorządowych są **wydatki majątkowe**, które w 2014 r. wyniosły 2137,8 mln zł, tj. 20,5% wydatków ogółem. Ich udział wzrósł w skali roku o 2,3 p. proc., jednak nie osiągnął poziomu przeciętnego Polski – 21,0%. Wydatki majątkowe największy udział miały w wydatkach województwa (31,9%), następnie miast na prawach powiatu (22,3%), gmin (18,5%), a najmniejszy w budżetach powiatów (15,0%).

Większość (96,7%) wydatków majątkowych stanowiły wydatki inwestycyjne w kwocie 2066,8 mln zł. Wartościowo największe nakłady inwestycyjne poniosły gminy – 831,7 mln zł oraz miasta na prawach powiatu – 803,7 mln zł.

W skali roku wydatki majątkowe wzrosły o 370,2 mln zł, czyli o 20,9%; więcej niż przeciętnie w budżecie województwa – o 58,7%, powiatów – o 37,6% i gmin – o 35,0%. W miastach na prawach powiatu odnotowano wzrost, jednak w znacznie mniejszym stopniu – o 0,4%. Inwestycje wzrosły o 344,2 mln zł, a ich dynamika kształtowała się podobnie jak wydatków majątkowych, łączne nakłady jednostek wzrosły o 20,0%, województwa – o 58,0%, powiatów – o 36,9%, gmin – o 34,8%. Spadek zanotowano tylko w przypadku miast na prawach powiatu, w których wydatki inwestycyjne spadły przeciętnie o 1,3%.

Struktura wydatków jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2014 r.



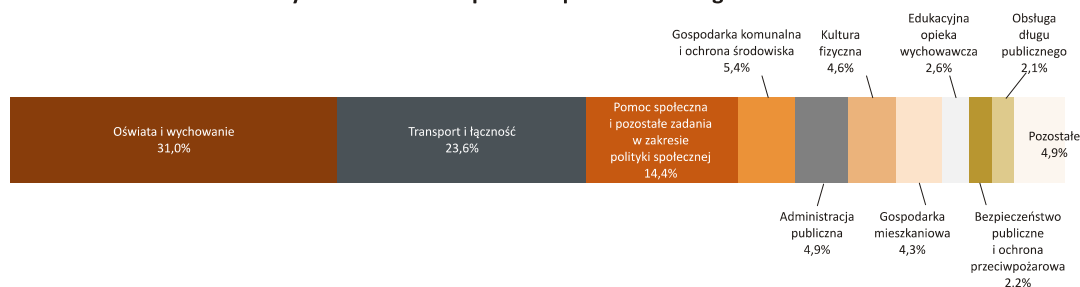
Analizując strukturę wydatków według **działów** można zauważyć, że prawie 80% wszystkich środków zostało poniesionych na wydatki z 5 obszarów: oświata i wychowanie (3140,0 mln zł), transport i łączność (1827,4 mln zł), pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (1753,0 mln zł), administracja publiczna (831,5 mln zł), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (668,8 mln zł). Wydatki we wszystkich wymienionych działach wzrosły w porównaniu z 2013 r., a najbardziej w gospodarce komunalnej i ochronie środowiska (o 32,1%) oraz w transporcie i łączności (o 20,0%).

Struktura wydatków gmin według działów w 2014 r.



Te 5 działów (w innej kolejności) miało też największe udziały w strukturze wydatków gmin i miast na prawach powiatu. W przypadku gmin największy wzrost wydatków w skali roku odnotowano także w działach gospodarka komunalna i ochrona środowiska (o 40,5%) oraz transport i łączność (o 31,0%), w trzech pozostałych działach o największym udziale również zanotowano wzrost.

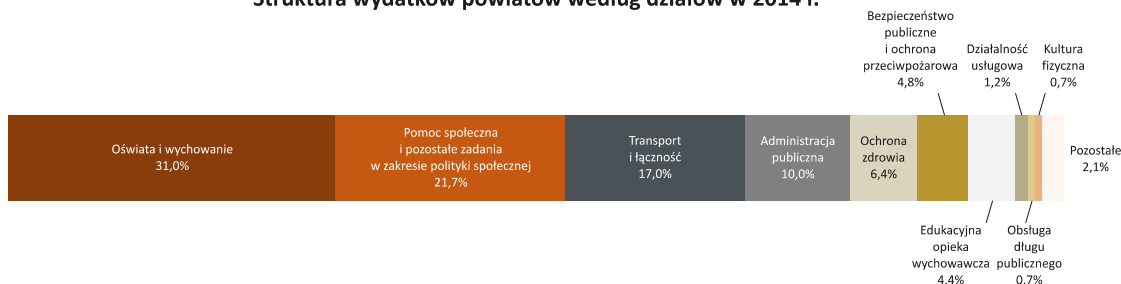
Struktura wydatków miast na prawach powiatu według działów w 2014 r.





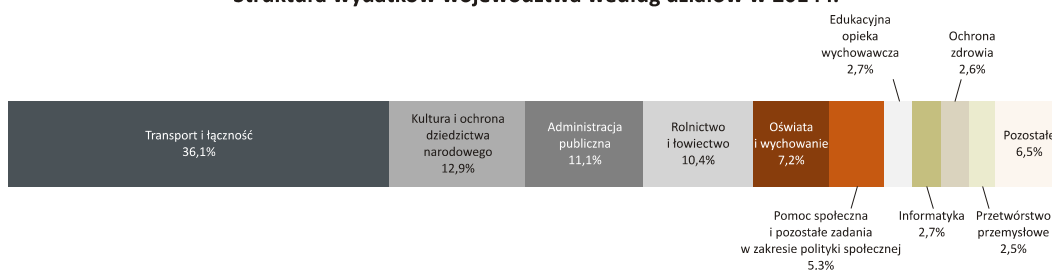
W budżetach miast na prawach powiatu największy wzrost wystąpił także w gospodarce komunalnej i ochronie środowiska oraz w transporcie i łączności, chociaż nie tak duży jak to było w gminach, odpowiednio (o 18,7% i o 9,7%). Spadek odnotowano tylko w jednym z 5 działów o największym udziale – w administracji publicznej – o 16,1%.

Struktura wydatków powiatów według działów w 2014 r.



W strukturze wydatków powiatowych duży udział miała także ochrona zdrowia (80,1 mln zł). W skali roku największy wzrost (wśród 5 największych działów) odnotowano w transporcie i łączności – o 33,5%, a spadek w pomocy społecznej i pozostałych zadaniach w zakresie polityki społecznej – o 4,5%.

Struktura wydatków województwa według działów w 2014 r.



Z kolei w budżecie województwa duży udział miały także działy kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (107,7 mln zł) oraz rolnictwo i łowiectwo (87,0 mln zł). W porównaniu z 2013 r. (wśród 5 największych działów) najbardziej wzrosły wydatki z zakresu transportu i łączności – o 32,4% oraz kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – o 19,5%. Spadek odnotowano w dziale oświata i wychowanie – o 0,2%.

W 2014 r. wydatki wszystkich jednostek samorządu terytorialnego **przeliczone na 1 mieszkańca** województwa dały kwotę 4983,20 zł, o 2,5% niższą niż przeciętnie w kraju (5112,63 zł).

Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca osiągnęły miasta na prawach powiatu – 4917,48 zł, (w kraju 5509,20 zł), wyższe niż przed rokiem o 5,4% (w kraju wzrost o 7,5%). W 12 województwach przeciętne wydatki miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim.

Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca uzyskało miasto Toruń – 5547,60 zł, następnie: Grudziądz – 5505,97 zł, Włocławek – 4895,73 zł i Bydgoszcz – z kwotą 4407,56 zł. Przeciętne wydatki Torunia były wyższe niż Bydgoszczy o 25,9%.

Niższe wydatki na jednego mieszkańca poniosły gminy – 3436,52 zł (w kraju 3292,26 zł), wyższe niż w 2013 r. o 9,5%, (w kraju wzrost o 7,0%). W 3 województwach przeciętne wydatki gmin na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim.

Wśród gmin województwa najwyższe wydatki na 1 mieszkańca poniosły gminy wiejskie Płużnica – 5207,12 zł oraz Lubiewo – 5062,07 zł, a najniższe gmina miejska Chełmno – 2509,18 zł oraz gmina miejsko-wiejska Tuchola – 2750,86 zł.

Wydatki powiatów na 1 mieszkańca wyniosły 951,43 zł (w kraju 920,47 zł) i były wyższe niż przed rokiem o 4,5% (w kraju wzrost o 3,7%). W 6 województwach przeciętne wydatki powiatów na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim.



Wśród jednostek tego szczebla w województwie najwyższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie mogileńskim – 1316,64 zł oraz sępoleńskim – 1310,61 zł. Najniższe – w grudziądzkim (641,90 zł) oraz w bydgoskim (672,84 zł).

Najniższe wydatki na 1 mieszkańca uzyskał samorząd województwa – 399,32 zł (w kraju 473,92 zł), o 12,7% wyższy niż przed rokiem (w kraju wzrost o 10,4%). W 10 województwach przeciętne dochody samorządu województwa na 1 mieszkańca były wyższe niż w Kujawsko-Pomorskim.

WYNIKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

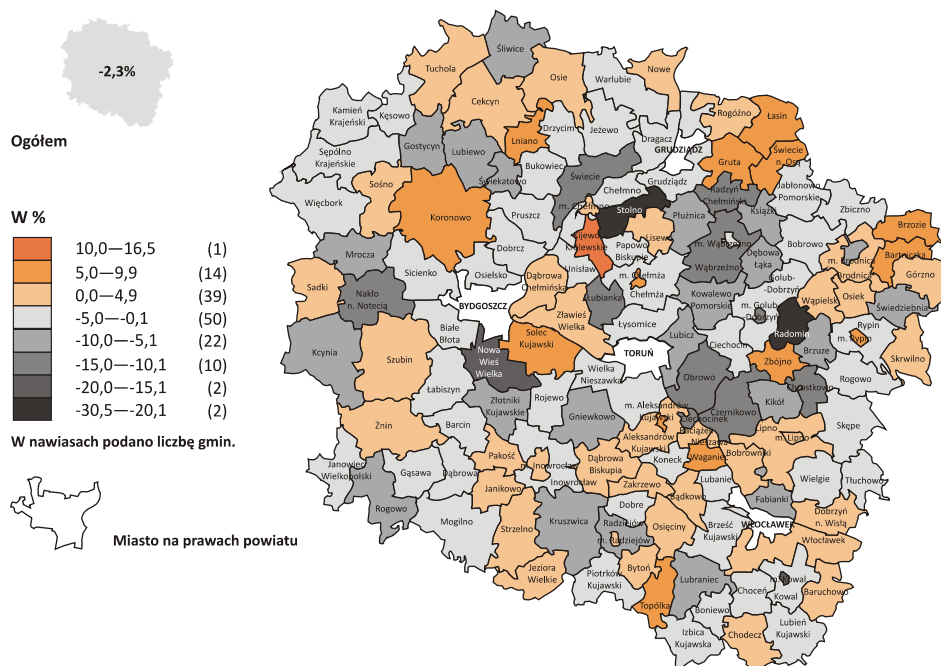
W 2014 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa kujawsko-pomorskiego zamknęły się łącznym deficytem w wysokości 263,5 mln zł, prawie 3 razy wyższym niż w poprzednim roku (w 2013 r. deficyt wyniósł 95,3 mln zł; w kraju w 2014 r. – wzrost o 7,0%). Deficyt jednostek samorządowych województwa stanowił 10,9% łącznego deficytu jednostek samorządu terytorialnego z terenu całego kraju. Zbiorczy deficyt wszystkich polskich jednostek wzrósł w jeszcze większym stopniu niż w Kujawsko-Pomorskim i był ponad 6 razy większy niż przed rokiem.

Na kwotę wyniku budżetów jednostek województwa złożył się deficyt miast na prawach powiatów – 165,1 mln zł, gmin – 100,8 mln zł i powiatów – 6,1 mln zł oraz nadwyżka budżetowa województwa – 8,6 mln zł. W porównaniu z 2013 r. pogorszyły się wyniki budżetowe na wszystkich szczeblach. Deficyt miast na prawach powiatu wzrósł o 27,7%, wyniki budżetowe gmin i powiatów zmieniły się z nadwyżek (odpowiednio 15,0 mln zł i 5,4 mln) na deficyty, a nadwyżka województwa zmniejszyła się w skali roku o 36,7%.

Na 164 funkcjonujące w naszym województwie jednostki samorządu terytorialnego w 101 (61,6% jednostek) wystąpił deficyt, a tylko w 63 nadwyżka.

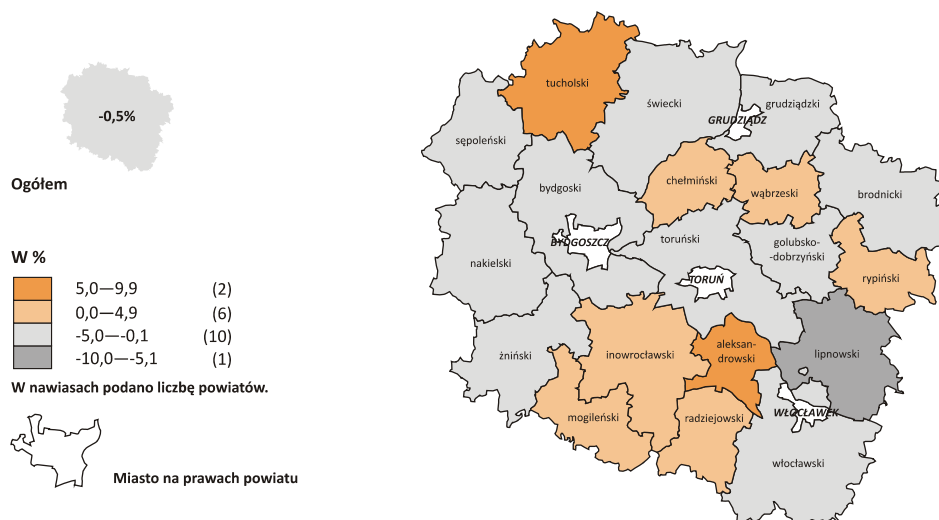
Analizując jednostki pod względem relacji wyniku budżetowego do dochodów, dla 61 (50 gmin, 10 powiatów i 1 miasta na prawach powiatu) deficyt nie przekroczył 5,0% dochodu. Dla 25 (22 gmin, 1 powiatu i 2 miast na prawach powiatu) deficyt był co najmniej równy 5,1%, a nie przekroczył 10,0%, a dla 14 gmin stosunek deficytu do dochodu był równy lub wyższy niż 10,1%. Z kolei dla 47 jednostek (39 gmin, 6 powiatów, 1 miasta na prawach powiatu i województwa) relacja wyniku do dochodów była co najmniej równa

Relacja wyniku budżetowego do dochodów ogółem w gminach w 2014 r.

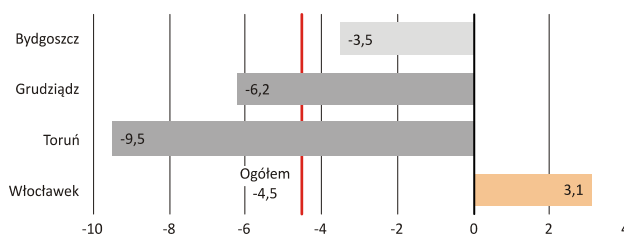




Relacja wyniku budżetowego do dochodów ogółem w powiatach w 2014 r.



Relacja wyniku budżetowego do dochodów ogółem w miastach na prawach powiatów w 2014 r.



0,0% i mniejsza niż 5,0%. Dla 16 (14 gmin i 2 powiatów) nadwyżka była co najmniej równa 5,0%, a niższa od 10,0%. Natomiast stosunek nadwyżki do dochodu przekroczył 10,0% tylko w 1 gminie (Kijewie Królewskim).

W 2014 r. wynik budżetowy jednostek samorządu terytorialnego **przeliczony na 1 mieszkańca** województwa dał deficyt w kwocie 126,01 zł i był 2 razy wyższy niż w kraju.

Najwyższy deficyt na 1 mieszkańca odnotowano w miastach na prawach powiatu 213,41 zł (w kraju 110,85 zł). Jeśli chodzi o sytuację w innych województwach, to w 5 odnotowano nadwyżkę, a w 4 mniejszy deficyt na 1 mieszkańca niż w Kujawsko-Pomorskim.

Najwyższy deficyt na 1 mieszkańca zanotowano w Toruniu – 483,49 zł i w Grudziądzu – 322,58 zł, mniejszy w Bydgoszczy – 148,16 zł. We Włocławku odnotowano nadwyżkę w wysokości 154,63 zł.

Niższy deficyt na jednego mieszkańca uzyskały gminy – 76,56 zł (w kraju deficyt w wysokości 20,16 zł). We wszystkich województwach przeciętne wyniki gmin na 1 mieszkańca były lepsze niż w Kujawsko-Pomorskim, tj. w 3 odnotowano nadwyżkę, a w 12 mniejszy deficyt na 1 mieszkańca niż w Kujawsko-Pomorskim.

Wśród gmin województwa deficyt odnotowano w 87 gminach, najwyższy na 1 mieszkańca odnotowano: w gminie wiejskiej Stolno – 1070,42 zł oraz w mieście Kowal – 745,43 zł. Z kolei nadwyżka wystąpiła w budżetach 53 gmin, najwyższa na 1 mieszkańca w gminach wiejskich Kijewie Królewskim – 644,58 zł oraz Bartniczce – 302,73 zł.

Deficyt powiatów na 1 mieszkańca wyniósł 4,64 zł (w kraju 0,06 zł). W 11 województwach przeciętne wyniki budżetów powiatów na 1 mieszkańca były lepsze niż w Kujawsko-Pomorskim, tj. w 8 odnotowano nadwyżkę, a w 3 niższy deficyt.

Wśród powiatów województwa deficyt odnotowano w 11, najwyższy na 1 mieszkańca w lipnowskim – 56,12 zł oraz w sępoleńskim – 48,28 zł. Z kolei nadwyżka wystąpiła w budżetach 8 powiatów, największa w tucholskim – 78,70 zł oraz chełmińskim – 49,66 zł.



Wśród szczebli samorządu terytorialnego tylko w budżecie województwa odnotowano nadwyżkę w kwocie 4,11 zł na 1 mieszkańca (w kraju deficyt 12,80 zł). W 7 województwach w 2014 r. odnotowano wyższą nadwyżkę na 1 mieszkańca niż w Kujawsko-Pomorskim.

Autor opracowania: *Bożena Małecka*

Redakcja merytoryczna i techniczna, skład i grafika komputerowa: *Małgorzata Górka, Adam Mańkowski*
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych – pod kierunkiem *Małgorzaty Rybak*

Informatorium: e-mail InformatoriumUSBGD@stat.gov.pl, tel. 52 3669400